

Spirituele talen - eenvoud

- Lezing: Lucas 4:1-15

¹Vervuld van de heilige Geest trok Jezus weg van de Jordaan. Hij werd door de Geest naar de woestijn geleid, ²waar Hij veertig dagen bleef en door de duivel op de proef gesteld werd. Al die tijd at Hij niets, en toen de veertig dagen verstreken waren, had Hij grote honger. ³De duivel zei tegen Hem: 'Als U de Zoon van God bent, beveel die steen dan in een brood te veranderen.' ⁴Maar Jezus antwoordde: 'Er staat geschreven: "De mens leeft niet van brood alleen."' ⁵Toen bracht de duivel Hem naar een hooggelegen plaats en liet Hem in één ogenblik alle koninkrijken van de wereld zien. ⁶De duivel zei tegen Hem: 'Ik geef U de macht over dat alles en ook de roem die ermee gepaard gaat, want ik kan daarover beschikken en ik geef het aan wie ik wil; ⁷als U in aanbidding voor mij neervalt, zal dat allemaal van U zijn.' ⁸Maar Jezus antwoordde: 'Er staat geschreven: "Aanbid de Heer, uw God, vereer alleen Hem."' ⁹De duivel bracht Jezus naar Jeruzalem, zette Hem op het hoogste punt van de tempel en zei tegen Hem: 'Als U de Zoon van God bent, spring dan naar beneden. ¹⁰Want er staat geschreven: "Zijn engelen zal Hij opdracht geven om over U te waken." ¹¹En ook: "Op hun handen zullen zij U dragen, zodat U uw voet niet zult stoten aan een steen."' ¹²Maar Jezus antwoordde: 'Er is gezegd: "Stel de Heer, uw God, niet op de proef."' ¹³Toen de duivel Jezus aan al deze beproevingen had onderworpen, ging hij voor een tijd bij Hem vandaan.

¹⁴Vervuld met de kracht van de Geest keerde Jezus terug naar Galilea. Het nieuws over Hem verspreidde zich in de hele streek. ¹⁵Hij gaf de mensen onderricht in hun synagogen en werd door allen geprezen.

Preek

Lieve mensen,

Op de Asbury University in Wilmore, Kentucky, is een opwekking gaande. Na een heel gewone gebedsdienst op de campus, een heel gewone dienst met een niet eens zo begaafde spreker, die zijn preek eindigde met gebed om de Geest. En er gebeurde wat. Studenten waren bijna 2 weken niet weg te slaan uit de dienst. Ze bleven zingen en bidden. Meer studenten kwamen en uiteindelijk sloten mensen van over heel de wereld aan. Lange wachtrijen bij de kerk. Veranderde levens. Waar ik Kentucky eigenlijk alleen kende van de Fried Chicken. Te veel en te vet eten. Daar is nu in die staat een prachtige beweging ontstaan. En het begon dus met een heel eenvoudige dienst en een eenvoudig gebed.

Deze preek gaat over eenvoud. Een spirituele taal die uit de ingevulde enquête niet zo heel vaak op de eerste plaats kwam. Dat kan komen door de vraagstelling. Want ik weet dat heel wat mensen wel iets hebben met eenvoud. Eenvoud heeft iets te maken met stilte, soberheid, afzien van iets; vormgegeven in een retraite, een vastentijd, gebedsmomenten; of gewoon bewust een sober patroon aanhouden, op bepaalde gebieden of in heel je leven.

En dat komt steeds meer in. Ook in de wereld buiten de kerk. Vooral onthouding:

- Dry januari – een maand geen alcohol.
- Stoptober – een maand niet roken.
- Allerlei detox-kuren en programma's, waardoor je lichaam ontgift: gifstoffen afvoert.
- Het doel van dat alles is: meer energie, gezonder lijf, zuivering van je leven.

Eenvoud als spirituele taal gaat daarover. Juist aan het begin van deze veertig-dagen-tijd een mooie taal om over na te denken. Het effect van eenvoud is dat het zuiverder wordt. Dat de energie van de Heilige Geest minder obstakels in je leven heeft.

Eenvoud heeft dus te maken met het opruimen van obstakels. En dat kan van alles zijn. Veel uiteenlopende reacties uit de gemeente:

Slide: Kwaliteit boven kwantiteit. In eenvoud is weinig afleiding waardoor ik me kan focussen op wat ik echt belangrijk vind. Ik hou van kort en krachtig en dus niet te veel bijzaken die tot afleiding kunnen leiden. Eenvoud is helder en geeft houvast.

Slide: Eenvoud is een taal die ik graag beter zou willen leren spreken, omdat ik het een soort van bevrijding vind niet opgeslokt te worden door mijn waan van de dag. Het ritme spreekt me aan. De dingen hebben een tijd en een plaats, niet alles hoeft nu, door ons en volledig. De getijdegebeden en oude woorden waar je op kunt leunen (Zoals het was in het begin en nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen) Ik hou van eenvoudige vieringen en stiltes, waardoor je langer kunt kauwen op de woorden en er ruimte ontstaat.

Slide: *Eenvoud laat onnodige details weg. Het is het kenmerk van ware schoonheid. Hou het simpel. Van mijn vrouw heb ik geleerd: "Voor alles een plek, en alles op zijn plek." Ik hou ervan zaken netjes op te bergen. Na de afwas in de keuken; na een klus het gereedschap op mijn werkplaats in het souterrain; de werkbank schoon. Ook in mijn werk. (...)*
Ik denk dat de Bijbel de mens daarin een spiegel voorhoudt. De Bijbel is op essentiële punten verrassend eenvoudig.

Slide: Als ik op cursussen ga, dan komt het nogal eens voor dat er alternatieve werkvormen van stal worden gehaald. Dan moet je op je hoofd gaan staan ofzo, lego blokjes samen op elkaar stapelen, contact maken met de aarde, een of andere gekke beweging maken, of wat voor flauwekul ook. Ik haak dan helemaal af en krijg het al snel Spaans benauwd. Kunnen we weer terug naar de inhoud?
Misschien heeft mijn -blijkbaar- voorkeur voor eenvoud te maken met dat je je veilig wilt voelen. Gewoon eenvoudig een goed verhaal horen over wie God is. Een mooi boek lezen Een mooi lied samen zingen (liever niet erbij klappen). En voor mij is geloven in God ook heel erg verbonden met het je veilig bij Hem voelen.

Onze Heer Jezus gaat ons voor in eenvoud. Aan het begin van zijn ambt, als Hij net gedoopt is, gaat Hij naar de woestijn. Daar zitten allerlei betekenislagen in. Het heeft er mee te maken dat Hij één wordt met zijn volk. In de geschiedenis van Israël zit een periode van veertig jaar woestijn. Soms verlangt God terug naar die periode (Hosea 2:16). Omdat in de woestijn alles wat in je leven aangekoekt is. Alles wat in de weg zit. Allerlei gewenning en routine. Dat is allemaal ineens weg. Je bent alleen met God. Op Hem aangewezen. Dat is wat Jezus ook gaat doen in de woestijn. Met zijn hemelse Vader zijn. Zonder vanzelfsprekendheden. De Heilige Geest leidt Jezus naar de woestijn. Om die verbinding met zijn volk. Maar ook om het effect dat het zal hebben op de rest van zijn leven. Als Hij de taak gaat volbrengen waarvoor Hij geboren is.

Manon vertelde dat ze, toen ze gevraagd werd als ouderling, op retraite ging. Dat was waarschijnlijk al zo gepland, maar het is wel een prachtige manier. En dat hoeft niet zo zwaar te zijn als Jezus het

voor zichzelf maakt. 40 dagen zonder eten is wel heel heftig. Maar iets daarvan. Even helemaal gericht op God. Dat is prachtig. Niet alleen voor ambtsdragers, maar voor alle volgelingen van Jezus. Dat is niet verkeerd. Onze Heer geeft daar talloze voorbeelden van: terugtrekken voor gebed. Een soort mini-retraite. Maar ook in je dagelijkse leven. Eenvoudige liturgie. Ga in je binnenkamer, zegt Jezus.

Slide: ⁵En wanneer jullie bidden, doe dan niet als de huichelaars die graag in de synagoge en op elke straathoek staan te bidden, zodat iedereen hen ziet. Ik verzeker jullie: zij hebben hun loon al ontvangen. ⁶Maar als jullie bidden, trek je dan terug in je huis, sluit de deur en bid tot je Vader, die in het verborgene is. En jullie Vader, die in het verborgene ziet, zal je ervoor belonen. (Matteüs 6)

Letterlijk zegt Jezus: ga in je voorraadkast zitten. Dat is vooral een plek waar je zonder afleiding je op God kunt concentreren. Alle kamers in een Joods huis waren gemeenschappelijke kamers, waar je gemakkelijk wordt afgeleid. Mensen lopen binnen, vragen wat. Maken thee of smeren een boterham. De voorraadkast is koel en stil. Een soort mini-woestijn in huis.

Vervolgens leert Jezus zijn leerlingen een eenvoudig, basaal gebed. Niet een veelheid van woorden en vragen. Gewoon. Eenvoudige overgave van een kind aan zijn of haar hemelse Vader. Daarna geef Jezus ook aanwijzingen voor vasten:

Slide: ¹⁶Wanneer jullie vasten, doe dan niet als de huichelaars met hun sombere gezichten, want zij vertrekken hun gezicht om iedereen te laten zien dat ze aan het vasten zijn. Ik verzeker jullie: zij hebben hun loon al ontvangen. ¹⁷Maar als jullie vasten, was dan je gezicht en wrijf je hoofd in met olie, ¹⁸zodat niemand ziet dat je aan het vasten bent, alleen je Vader, die in het verborgene is. En jullie Vader, die in het verborgene ziet, zal je ervoor belonen.

En je doet het niet voor een beloning, begrijp me goed. Vasten heeft altijd als functie, dat het je leert focussen. Maar het loon zit er meteen al in, dat eenvoud je echt goed kan helpen om je leven te vernieuwen en meer te richten op God.

Moet dat? Nee, helemaal niet. Jezus verplicht je tot niks hierin. Ik vind het altijd weer ongelooflijk hoe weinig regels Jezus meegeeft. Het enige dat Hij wil is dat er geen barrières zitten tussen jou en God. Dat is zelfs zijn grootste missie. Daarvoor is Hij naar de aarde gekomen. Om die obstakels uit de weg te ruimen. Eenvoud kan vanaf jouw kant helpen om, zoals profeten zeggen, *de dalen te verhogen en de bergen te slechten* (Jesaja 40:3-5), zodat van jouw kant niets Gods aanwezigheid in de weg zit.

En natuurlijk zal de duivel daarin gaan zitten porren. Zoals bij Jezus in de woestijn. Overal waar God dichterbij jou komt zal satan zorgen voor afleiding. Eenvoud is in onze maatschappij best moeilijk te zoeken. Een retraite is zo weer vergeten. Een voornemen zo weer ondergesneeuwd. En toch, als het lukt om eenvoudig te leven geeft dat ontzettend veel. Zoals sommigen ook verwoorden.

Slide: Ik hou van eenvoudige vieringen en stiltes, waardoor je langer kunt kauwen op de woorden en er ruimte ontstaat. Ik gebruik zelf graag het boek 'Bid, luister, leef', of de podcast 'Bidden onderweg'. Gewoon bidden iedere dag voor een andere groep (buren, collega's, de wereld), waardoor verschillende aspecten aan de beurt komen en het niet eenzijdig wordt.

Slide: Ik zie eenvoud als een soort begin punt. Het is duidelijk en staat vast. Hierop kan je verder bouwen door er zelf vorm aan te geven en er meer over na te denken. Eenvoud biedt ruimte voor nieuwe ideeën en eigen interpretatie. Een eenvoudige boodschap, vraag, of wat dan ook, die ik mee neem uit de preek blijft bij mij goed hangen bijvoorbeeld. Ik vind het fijn om er zelf dan langer over na te denken ipv als dat al is gedaan door een ander.

Een ander geeft drie voorbeelden van eenvoud in de Bijbel.

Slide: Ons heil is alleen door geloof in Jezus.

En Paulus over de vraag of de heidenen er echt bij horen: "Is God alleen God voor de Joden? Natuurlijk niet, ook van de heidenen!" Zo simpel is het: God regeert over iedereen, en zijn genade is ook voor iedereen.

Als Jezus wordt uitgedaagd door de Sadduceeën, die niet geloven in het eeuwige leven, zegt Hij: "God is de God van Abraham, Izaak en Jacob. Hij is geen God van doden maar van levenden." Wat een briljant en ontroerend eenvoudig bewijs van onze eeuwige toekomst is dat!

Eenvoud is een taal die we wellicht meer moeten leren spreken. In onze drukke, consumptivistische en overvloedige maatschappij kan het ons helpen te focussen. Op de dingen die belangrijk zijn. Op God, op Jezus, door zijn Geest.

Amen